

Comisia administrație publică și dezvoltare regională

RAPORT

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative

Nr. 195 din 21.06.2023

lectura II

Comisia administrație publică și dezvoltare regională a examinat la ședința sa din 12 decembrie 2023 proiectul de lege sus-menționat, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către deputații Victor Spînu și Alina Dandara, și comunică următoarele.

Proiectul de lege prevede modificarea Legii nr.457/2003 pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind constituirea și funcționarea consiliilor locale și raionale, Legii nr. 436/2006 privind administrația publică locală și Legii nr.136/2016 privind statutul municipiului Chișinău în vederea instituirii procedurii de vot prin mijloace electronice în cadrul ședințelor consiliilor locale și permiterii difuzării în direct a ședințelor consiliilor locale cu scopul de a spori transparența în procesul decizional la nivel local.

Comisia administrație publică și dezvoltare regională menționează că la data de 10 octombrie au fost organizate consultări publice la care au participat autorii proiectului de lege, reprezentanții Comisiei Electorale Centrale, Consiliului Audiovizualului, Congresului Autorităților Locale din Moldova și reprezentanți ai asociațiilor obștești.

Pe marginea proiectului de lege au parvenit avizele comisiilor permanente, a Guvernului Republicii Moldova, a Centrului Național Anticorupție, a Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului și Congresului Autorităților Locale din Moldova, care au fost incluse în sinteza obiecțiilor și propunerilor și au fost dezbătute în cadrul ședinței comisiei.

De asemenea, a fost înregistrat amendamentul deputatului în Parlament, domnului Victor Spînu, care vine să îmbunătățească proiectul de lege în conformitate cu propunerile discutate în cadrul consultărilor publice.

Rezultatul examinării amendamentelor și propunerilor sunt reflectate în tabela de sinteză, anexată la prezentul raport.

Suplimentar, comisia propune ca alineatul care completează regulamentul cu punctul 49¹, care prevede posibilitatea transmiterii în direct a ședințelor, să fie introdus la Capitolul II, titlul II care descrie modul de desfășurare al ședințelor.

Urmare examinării și aprobării de către membrii comisiei a avizelor și amendamentelor prezentate, a fost elaborat proiectul de lege redactat în conformitate cu normele de tehnică legislativă.

Reieșind din cele expuse, cu votul unanim al membrilor prezenți în ședință, comisia propune plenului Parlamentului adoptarea în lectura a doua a raportului, sintezei amendamentelor și proiectului de lege redactat, fiind părți componente a prezentului raport.

Larisa VOLOH,
președintă

L E G E

pentru modificarea unor acte normative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Anexa la Legea nr. 457/2003 pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind constituirea și funcționarea consiliilor locale și raionale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr. 248–253, art. 998), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Capitolul II din titlul II se completează cu punctul 37¹ cu următorul cuprins:

„37¹. Ședințele consiliilor locale și raionale sunt publice, cu excepția celor închise, și pot fi transmise în direct la posturile publice naționale și locale de radio și televiziune și pe pagina web oficială a autorității publice locale în conformitate cu prevederile Codului serviciilor media audiovizuale nr. 174/2018 și ale Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional.”

2. Punctul 44 va avea următorul cuprins:

„44. Votul consilierului este individual și nu poate fi transmis altei persoane. Votul poate fi deschis sau secret. În cadrul votării deschise, consilierul își exprimă votul public prin ridicarea mâinii, prin apel nominal sau prin mijloace electronice.

Votul prin apel nominal poate fi efectuat printr-un sistem electronic de votare.

Consiliul decide modalitatea de vot la propunerea președintelui ședinței sau a unuia dintre consilieri, cu excepția cazului în care, prin lege sau prin regulamentul de organizare și funcționare a consiliului local respectiv se stabilește o anumită modalitate.”

3. Punctul 45 se completează cu un alineat nou cu următorul cuprins:

„Proiectele de decizii ale consiliilor locale de executare a hotărârilor judecătorești se supun votului consilierilor prin apel nominal și în conformitate cu prevederile art. 152 alin. (4) din Codul de executare nr. 443/2004.”

4. Anexa se completează cu punctul 45¹ cu următorul cuprins:

„45¹. Pentru introducerea sistemului electronic de votare, consiliul local aprobă, cu respectarea prevederilor prezentului regulament, un regulament care definește aspecte legate de votul în consiliu prin mijloace electronice, inclusiv procedura de autentificare și identificare a consilierilor, accesibilitatea votului prin mijloace electronice, testarea și pilotarea votului prin mijloace electronice, modul de utilizare a sistemului și procedura de vot propriu-zisă, securitatea, confidențialitatea datelor, responsabilitatea și procesul de contestare a rezultatelor, transparența rezultatelor votării în consiliu și alte aspecte pe care consiliul le consideră necesare pentru asigurarea unui sistem electronic de votare sigur, transparent și eficient.

Votul prin mijloace electronice se efectuează prin atribuirea fiecărui consilier a unui mijloc de autentificare în sistemul de vot.

Votul exprimat de către consilier prin mijloace electronice este personal. Votarea în locul altui consilier este interzisă.

Mijloacele electronice pentru votarea electronică se utilizează în cadrul ședințelor consiliilor locale pentru verificarea cvorumului, exprimarea votului și totalizarea rezultatelor votării.

Votul prin mijloace electronice se efectuează prin inițierea procedurii de vot și selectarea opțiunii „pro”, „contra” sau „abținut”. Timpul rezervat votului prin mijloace electronice va permite exprimarea votului de către toți consilierii, dar nu va depăși două minute.

(1) În cazul în care, în timpul votării sau imediat după încheierea procedurii de vot, unul dintre consilieri sesizează președintele ședinței cu privire la încălcarea procedurii de vot sau se depistează abateri de la regulament ori existența unor erori sau deficiențe tehnice ale mijloacelor electronice de vot, președintele ședinței dispune că votul este anulat și propune repetarea procedurii de vot, în cadrul aceleiași ședințe, după înlăturarea problemelor de ordin tehnic sau regulamentar.

În cazul imposibilității utilizării mijloacelor electronice de vot se utilizează celelalte modalități de vot.

Rezultatele votării prin mijloace electronice se afișează pe ecran, se anunță de către președintele ședinței și se consemnează în procesul-verbal al ședinței. Rezultatele votării prin mijloace electronice se publică pe pagina web oficială a autorității publice locale sau raionale.

Rezultatele votării prin mijloace electronice se stochează și se arhivează în variantă electronică.”

5. Punctul 48 va avea următorul cuprins:

„48. În procesul-verbal al ședinței se consemnează expres numărul de voturi și modul în care au votat consilierii per fracțiuni, alianțe, blocuri sau consilieri independenți.”

Art. II. – Articolul 17 din Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 32–35, art. 116), cu modificările ulterioare, se completează cu alineatele (6) și (7) cu următorul cuprins:

„(6) Procesul-verbal al ședinței consiliului se publică pe pagina web oficială a autorității administrației publice locale.

(7) Ședințele consiliilor locale pot fi transmise în direct la posturile publice naționale și locale de radio și televiziune, alte canale mediatice, pe rețelele de socializare sau pe pagina web oficială a autorității publice locale de către distribuitorii sau furnizorii de servicii media ori de către persoane fizice în conformitate cu prevederile Codului serviciilor media audiovizuale nr. 174/2018, ale Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal și ale Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional.”

Art. III. – Legea nr. 136/2016 privind statutul municipiului Chișinău (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 306–313, art. 645), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 7 se completează cu alineatul (7) cu următorul cuprins:

„(7) Ședințele consiliului municipal sunt publice și pot fi transmise în direct la posturile publice naționale și locale de radio și televiziune, alte canale mediatice, pe rețelele de socializare sau pe pagina web oficială a primăriei de către distribuitorii sau furnizorii de servicii media ori de către persoane fizice în conformitate cu prevederile Codului serviciilor media audiovizuale nr. 174/2018, ale Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal și ale Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional.”

2. La articolul 10, alineatul (6) va avea următorul cuprins:

„(6) Consiliul municipal poate stabili adoptarea unor decizii prin vot secret sau prin vot deschis. Votul deschis poate fi exprimat prin ridicarea mâinii, prin apel nominal sau prin mijloace electronice.”

3. La articolul 13, alineatul (1) se completează cu litera k) cu următorul cuprins:

„k) asigură publicarea procesului-verbal al ședinței pe pagina web oficială a primăriei.”

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

S I N T E Z A
amendamentelor, obiecțiilor și propunerilor la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative
(Nr. 195 din 21.06.2023)

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de lege	Autorul amendamentului, obiecției, propunerii	Conținutul amendamentului, obiecției, propunerii	Rezultatul examinării de către Comisia sesizată în fond
Obiecții și propuneri:				
1.	Lege pentru modificarea unor acte normative	Guvernul Republicii Moldova	Se propune de a indica succint în denumirea proiectului de lege obiectul reglementării	nu se acceptă
2.	Votul consilierilor este individual și nu poate fi transmis altei persoane. În cadrul votării deschise consilierul își exprimă votul public, prin ridicarea mâinii, prin apel nominal și vot electronic.		La Art.I, pct. 1 se propune expunerea explicită că votul consilierilor locali este individual și poate fi deschis sau secret cu indicarea celor trei posibilități de exprimare a votului în cadrul votării deschise: 1) prin ridicarea mâinii; 2) prin apel nominal; 3) prin vot electronic.	se acceptă
3.	Consiliul poate decide votarea secretă, la propunerea președintelui ședinței sau a unuia dintre consilieri, cu excepția cazului în care, prin lege sau regulament, se stabilește o anumită modalitate.		Se propune a fi prevăzut că consiliul local ia decizia asupra modalității de vot ce se va folosi, cu excepția cazurilor în care prin lege sau prin regulamentul de organizare și funcționare a consiliului local respectiv se stabilește o anumită modalitate	se acceptă
4.	Legea se completează cu următorul articol: 45 ¹ . Votul prin mijloace electronice:		La Art.I, pct.2 textul „Legea se completează cu următorul articol:” recomandăm a fi substituit cu textul „se completează cu punctul 45 ¹ , cu următorul cuprins:”	se acceptă
5.	(1) Consiliile locale, municipale și raionale aprobă un regulament intern respectând prevederile prezentei legi, care să descrie instrucțiuni tehnice de utilizare a mijloacelor electronice de votare și stabilire a procedurii de vot.		La Art.I, pct.2, alin.(1) se propune în următoarea redacție: (1) Pentru introducerea sistemului de vot electronic, consiliile locale, municipale și raionale aprobă, cu respectarea prevederilor prezentei legi, regulamentul care definește aspecte legate de votul în consiliu prin mijloace electronice, inclusiv procedura de autentificare și identificare a consilierilor, accesibilitatea votului electronic, testarea și pilotarea votului electronic, modul de utilizare a sistemului și procedura de vot propriu-zisă, securitatea, confidențialitatea datelor,	se acceptă

			responsabilitatea și procesul de contestare a rezultatelor, transparența rezultatelor votării în consiliu și alte aspecte pe care consiliul le consideră necesare pentru asigurarea unui sistem de vot electronic sigur, transparent și eficient.	
6.	(7) În cazul în care, imediat după încheierea procedurii de vot, una din fracțiuni sesizează președintele ședinței cu privire la încălcarea procedurii de vot sau la existența unei erori/deficiențe tehnice ale mijlocului de vot electronic, președintele ședinței poate propune anularea votului și repetarea procedurii de vot în cadrul aceleiași ședințe, după înlăturarea problemelor de ordin tehnic sau regulamentar.		La Art.I, pct.2, alin.(7) referința la „fracțiuni” care sesizează președintele ședinței cu privire la încălcarea procedurii de vot, se propune a fi substituită cu referința la „consilieri”	se acceptă în redacția amendamentului deputatului Victor Spînu (nr. 13/01-1537 din 7.12.2023), a se vedea punctul 27 din sinteză
7.	(9) Rezultatele votării prin mijloace electronice se afișează pe ecran, se anunță de către președintele ședinței și se consemnează la stenograma ședinței, care vor fi publicate pe pagina web existentă a autorității publice locale sau raionale.		La Art.I, pct.2, alin.(9) după cuvintele „pagina web”, se va completa cu cuvântul „oficială”	se acceptă
8.	3. Regulamentul se completează cu următorul alineat: „49 ¹ Ședințele consiliilor municipale, raionale și locale au caracter public, cu excepția celor închise și pot fi transmise în direct la posturile publice naționale de radio și televiziune și pe pagina oficială a autorității publice locale în conformitate cu prevederile Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr.174/2018 și Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional. Stenogramele ședințelor publice sunt plasate pe pagina web oficială a autorității publice locale.”		La Art.I, pct.3 se propune a fi exclus în scopul evitării paralelismelor legislative	se acceptă parțial, cu excluderea la al doilea alineat
9.	3. Regulamentul se completează cu următorul alineat:		La Art.I, pct.3 textul „Regulamentul se completează cu următorul alineat:” se propune a fi substituit cu textul „Se completează cu punctul 49 ¹ cu următorul cuprins:”	se acceptă
10.			La Art.I, pct.3 expresia „consiliilor municipale, raionale și locale” necesită a fi uniformizată și corelată cu terminologia utilizată în Legea nr. 457/2003. Observația dată este valabilă pentru tot textul proiectului	se acceptă

11.	Stenogramele ședințelor publice sunt plasate pe pagina web oficială a autorității publice locale.”		La Art.I, pct.3 dispoziția cuprinsă în ultimul alineat al redacției propuse pentru punctul 49 ¹ dublează dispozițiile redacției propuse pentru articolul 45 ¹ alineatul (9), paralelismele legislative fiind inadmisibile.	se acceptă și se exclude
12.	1. articolul 17, se va completa cu alineatele (6) și (7), cu următorul cuprins: „(6) Procesul verbal al ședinței va fi publicat pe pagina web existentă a autorității administrației publice locale.		La Art.II, pct.1 cuvintele „se va completa”, „va fi publicat” se vor expune la timpul prezent	se acceptă
13.	2. articolul 19, alineatul (6) va avea următorul cuprins: „Consiliul local poate stabili adoptarea unor decizii prin vot deschis sau prin vot secret. Votul deschis poate fi efectuat prin următoarele modalități: vot deschis prin ridicarea mâinii, vot prin apel nominal și vot electronic prin intermediul mijloacelor electronice. Votul electronic prin mijloace electronice speciale se desfășoară în conformitate cu prevederile Legii nr.457/2003 pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind constituirea și funcționarea consiliilor locale și raionale”.		La Art.II, pct.2 se consideră a fi inutil și se propune excluderea acestuia	se acceptă
14.	3. articolul 22 se completează cu alineatul (5) cu următorul cuprins: ”(5) Stenogramele ședințelor publice și procesele verbale al ședințelor se publică pe pagina web oficială a autorității publice locale.”		La Art.II, pct.3 dispoziția propusă la articolul 22 alineatul (5) al Legii nr. 436/2006, se propune a fi comasată la dispoziția propusă la articolul 17 alineatul (6). Or, reglementările cu privire la transparența decizională necesită a fi prevăzute în articolul 17, „Transparența ședințelor”.	se acceptă prin excluderea pct.3
15.	Art. IV - Prezenta lege intră în vigoare în termen de 30 de zile de la data publicării ei în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.		Se propune excluderea Art. IV ca fiind inutil	se acceptă
16.		Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM)	La Art. I, pct. 2 și pct.3 textul ” Consiliile locale, municipale și raionale” se substituie cu textul ” Consiliile locale și raionale”	se acceptă, a se vedea punctul 10 din sinteză
17.			La Art.I pct. 2 este necesar de a stabili procedura de anulare a votului electronic, care să fie similară cu anularea votului obișnuit, cu numărul majorității consilierilor aleși	se acceptă în redacția amendamentului deputatului Victor Spînu (nr. 13/01-1537 din 7.12.2023), a se vedea punctul 27 din sinteză
18.			La Art. I pct.3 și Art. II pct.1 textul ” posturile publice naționale” se propune să fie	se acceptă în redacția amendamentului

			substituită cu sintagma "posturile publice naționale și locale"	deputatului Victor Spînu (nr. 13/01-1537 din 7.12.2023), a se vedea punctul 31 din sinteză
19.		Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului	La Art.I, pct. 2, partea introductivă se propune a fi exprimată astfel: "2. se completează cu pct.45 ¹ cu următorul cuprins:"	se acceptă
20.			La Art.I, pct. 3, partea introductivă se propune a fi exprimată astfel: "3. se completează cu pct.49 ¹ cu următorul cuprins:"	se acceptă
21.			La Art.II, pct.1 cuvintele "se va completa" se vor substitui cu cuvintele "se completează"	se acceptă
22.			Se propune excluderea Art.IV	se acceptă
Amendamente:				
23.		Deputatul Victor Spînu (VS nr. 13/01-1537)	Pe tot parcursul textului proiectului, textul "vot electronic" se substituie cu textul "vot prin mijloace electronice", la forma gramaticală corespunzătoare	se acceptă
24.			Art. I se completează cu alin.(2) cu următorul cuprins: "2. punctul 45 se completează cu un alineat nou cu următorul cuprins: Proiectele de decizii ale consiliilor locale întru executarea hotărârilor judecătorești se supun votului consilierilor prin apel nominal în conformitate cu prevederile art. 152 alin.(4) din Codul de executare al Republicii Moldova nr. 443/2004". Alineatele 2-3 din proiect se renumerează succesiv.	se acceptă
25.			La art.I, alin. (2), punctul 5 cuvântul "pentru" se substituie cu cuvântul "pro", iar cuvântul "abținere" se substituie cu cuvântul "abținut".	se acceptă
26.	(6) În cazul în care, până la încheierea procedurii de vot, se depistează abateri de la Regulament sau existența unor erori sau deficiențe tehnice ale mijloacelor electronice, președintele ședinței propune anularea votului și după înlăturarea deficiențelor, propune repetarea procedurii de vot în cadrul aceleiași ședințe.		La art.I, alin. (2), punctul 6 se exclude, punctele 7-10 se vor renumera succesiv.	se acceptă

27.	(7) În cazul în care, imediat după încheierea procedurii de vot, una din fracțiuni sesizează președintele ședinței cu privire la încălcarea procedurii de vot sau la existența unei erori/deficiențe tehnice ale mijlocului de vot electronic, președintele ședinței poate propune anularea votului și repetarea procedurii de vot în cadrul aceleiași ședințe, după înlăturarea problemelor de ordin tehnic sau regulamentar.		La art.I, alin. (2), punctul 7 va avea următorul cuprins: (7) În cazul în care, în timpul votării sau imediat după încheierea procedurii de vot, unul dintre consilieri sesizează președintele ședinței cu privire la încălcarea procedurii de vot, sau se depistează abateri de la Regulament sau existența unor erori sau deficiențe tehnice ale mijloacelor electronice de vot, președintele ședinței dispune că votul este anulat și propune repetarea procedurii de vot în cadrul aceleiași ședințe, după înlăturarea problemelor de ordin tehnic sau regulamentar.	se acceptă
28.	(8) În cazul imposibilității utilizării mijloacelor electronice de vot, se recurge, după caz, la celelalte modalități de vot.		La art.I, alin. (2), punctul 8 textul ", se recurge, după caz, la" se substituie cu cuvintele "se utilizează".	se acceptă
29.			La art.I, alin. (2), punctul 9 cuvintele "la stenograma" se substituie cu textul "în procesul-verbal al".	se acceptă
30.	(10) Raportul privind rezultatele votării prin mijloace electronice se stochează și se arhivează în variantă electronică		La art.I, alin. (2), punctul 10 cuvintele "Raportul privind" se exclud.	se acceptă
31.			La art.I, alin. (3) și art.II, alin. (1), punctul 7 după cuvintele "publice naționale" se completează cu cuvintele "și locale".	se acceptă
32.	48. Consilierii au dreptul să solicite ca în procesul-verbal al ședinței să fie consemnat expres modul în care au votat, secretarul fiind obligat să se conformeze acestei cerințe.		Art. I se completează cu alin.(4) cu următorul cuprins: "4. punctul 48 va avea următorul cuprins: 48. În procesul-verbal al ședinței se consemnează expres numărul de voturi per fracțiuni, alianțe, blocuri sau consilieri independenți."	se acceptă
33.	(7) Ședințele consiliilor locale pot fi transmise în direct la posturile publice naționale de radio și televiziune, sau pe pagina web oficială a autorității publice locale în conformitate cu prevederile Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr.174/2018 și Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional."		La art. II, alin. (1), punctul (7) va avea următorul cuprins: "(7) Ședințele consiliilor locale pot fi transmise în direct la posturile publice naționale și locale de radio și televiziune, rețele de socializare, alte canale mediatică, sau pe pagina web oficială a autorității publice locale, de către persoanele fizice, distribuitorii sau furnizorii de servicii media în conformitate cu prevederile Codului	se acceptă

			serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr.174/2018, Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal și Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional.”	
34.	„(7) Caracterul ședințelor consiliului municipal este public și pot fi transmise în direct la posturile publice naționale de radio și televiziune sau pe pagina web oficială a Primăriei municipiului Chișinău, în conformitate cu prevederile Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr.174/2018 și Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional.”		La art. III, alin.(1) va avea următorul cuprins: 1. Articolul 7 se completează cu alineatul (7) cu următorul cuprins: ”(7) Ședințele consiliului municipal sunt publice și pot fi transmise în direct la posturile publice naționale și locale de radio și televiziune, rețele de socializare, alte canale mediatice, sau pe pagina web oficială a primăriei, de către persoanele fizice, distribuitorii sau furnizorii de servicii media în conformitate cu prevederile Codului serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr.174/2018, Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal și Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional.”	se acceptă
35.	se completează cu alineatul (81) cu următorul cuprins: (81) Stenograma și procesul verbal al ședinței se publică pe pagina web oficială a Primăriei municipiului Chișinău.”		La art. III, alin.(2) al doilea enunț care prevede completarea art.10 cu alin. (8 ¹) se exclude.	se acceptă
36.			Art.III se completează cu alin. 3 cu următorul cuprins: 3. Articolul 13, alin. (1) se completează cu lit. k cu următorul cuprins: ”k) asigură publicarea procesului verbal al ședinței pe pagina web oficială a primăriei”	se acceptă

Larisa VOLOH
Președintele Comisiei

